

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZİRLİYİ

Kurikulum

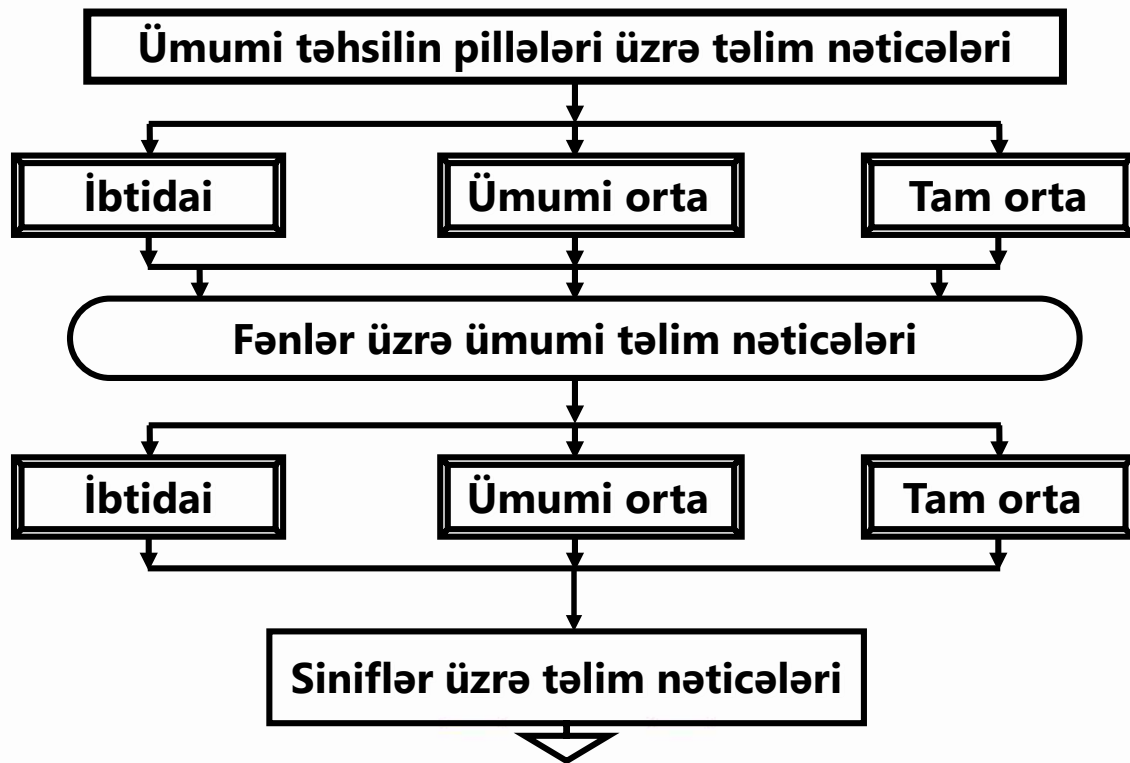
Kurikulum islahatini zəruri edən səbəblər

- Cəmiyyətdə yeni ictimai münasibətlərin yaranması
- Planlı iqtisadiyyatdan bazar iqtisadiyyatına keçid
- Dünya təhsil sisteminə inteqrasiya
- İnformasiya əsrinin tələbləri
- Təhsilin məqsəd və vəzifələrinə yeni baxış və yanaşmaların formalaşması
- Mövcud ümumi təhsil proqramlarının müasir tələblərə cavab verməməsi

«Təhsil pilləsinin dövlət standartları və proqramları (kurikulumları)»

- Kurikulum mənşəcə latın sözü olub, lüğəti mənası “yol”, “istiqlamət” deməkdir. Daha sonralar elm və təhsil sahələrində termin kimi işlənməyə başlanmışdır. Azərbaycanın pədaqoji terminalogiyasına 90-cı illərin axırında daxil olmuşdur.
- Kurikulum təhsilin məzmunu, təşkilı və qiymətləndirilməsi ilə bağılı bütün məsələləri özündə əks etdirən konseptual sənəddir.

Fənn kurikulumlarının səciyyəvi cəhətlərinin müqayisəli təsviri

Ənənəvi təhsil proqramı	Müasir kurikulum
Bilikyönlüdür	Şəxsiyyətyönlüdür
Fənyönlüdür	Nəticəyönlüdür
Təklifyönlüdür	Tələbyönlüdür
Fəndaxili və fənlərarası əlaqə məqsədyönlü və sistemli xarakter daşır.	İntegrativlik əsas prinsip kimi qəbul olunub.
Müəllimyönlüdür	Şagirdyönlüdür
Bəzi fənlər üzrə qiymət normaları müəyyən edilib	Qiymətləndirmə standartları və mexanizmləri müəyyən edilib.

Müasir təhsil proqramının xüsusiyyətləri

Şagirdyönümlülük

•Təhsil sahəsində fəaliyyətlərin təhsilalanların mənafeyinə, maraq və tələbatlarının ödənilməsinə, istedad və qabiliyyətlərinin, potensial imkanlarının inkişafına xidmət etməsidir.

Şəxsiyyətyönümlülük

•Təhsil alanın idraki, ünsiyyət və psixomotor fəaliyyətləri əsasında həyatı bacarıqlarını inkişaf etdirməklə onlarda milli və bəşəri dəyərlərin formalaşdırılmasıdır.

Tələbyönümlülük

•Fərdin, cəmiyyətin və dövlətin dəyişən ehtiyac və tələbatlarının nəzərə alınmasıdır.

Nəticəyönümlülük

•Nəzərdə tutulan təlim nailiyyətlərinin nəticələr formasında əvvəlcədən müəyyən edilməsidir.

İnteqrativlik

•Təhsilin məzmun komponentlərinin bir-biri və həyatla sistemli şəkildə əlaqələndirilməsidir.

Qiymətləndirmə standartları

•Təhsilalanların nailiyyət səviyyəsinə qoyulan dövlət tələbidir.

Fənn kurikulumunun strukturu

Giriş

- Fənnin məqsəd və vəzifələri
- Fənnin xarakterik xüsusiyyətləri

I

Fənnin məzmunu

- Ümumi təlim nəticələri
- Məzmun xətləri
- Məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri
- Məzmun standartları

II

Təlim strategiyaları

- Fənn üzrə təlimin təşkilinə verilən əsas tələblərin təsviri
- Forma və üsulların təkmilləşdirilməsi barədə tövsiyələr
- Müəllimin təlim fəaliyyətinin planlaşdırılmasına dair nümunələr

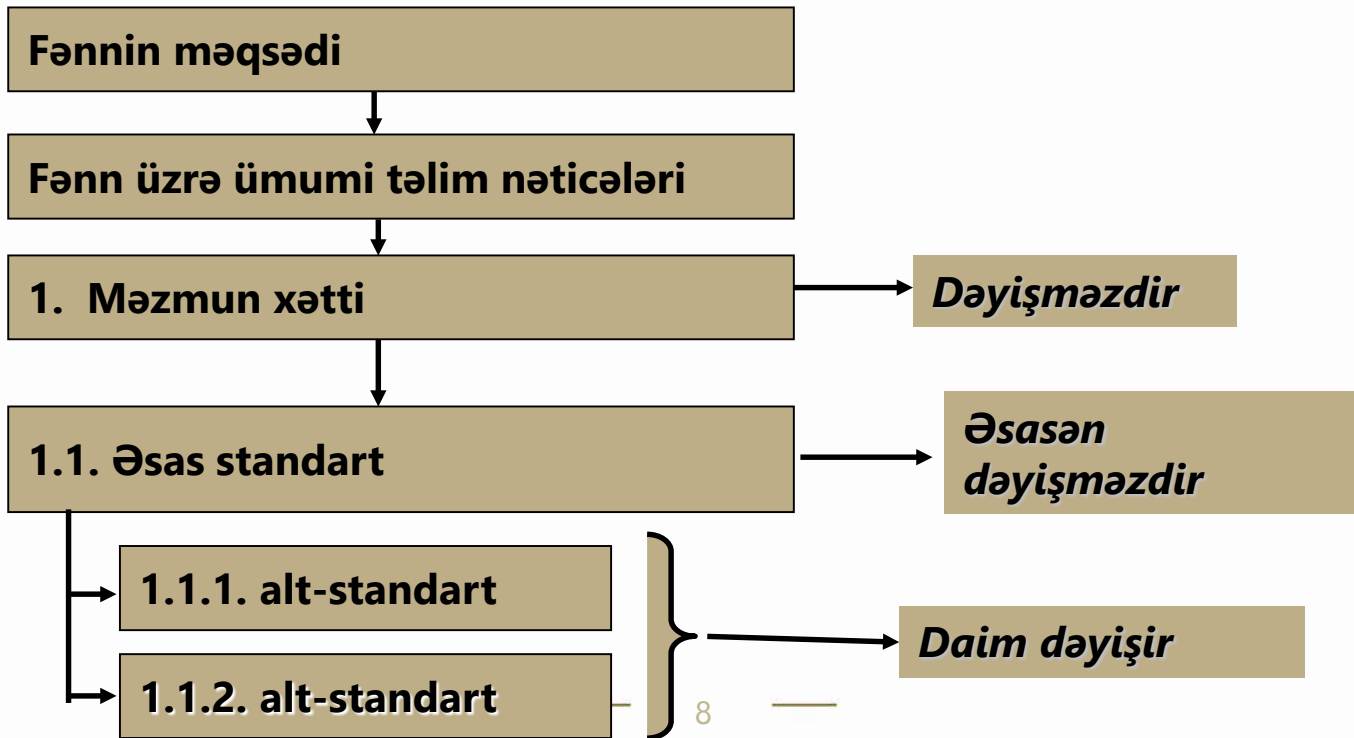
III

Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi

- Əsas qiymətləndirmə növləri
- Qiymətləndirmə standartları və qiymətləndirmə vasitələri

Fənn kurikulumunun strukturu və məzmunu

Əsas standartın funksiyaları

- Fənlər üzrə müəyyən olunan təlim nəticələrini məzmun xətləri üzrə ümumi şəkildə ifadə edir.
- Sınıf və fənlər üzrə summativ qiymətləndirmənin aparılmasını təmin edir.

Alt-standartların funksiyaları

- Təlim məqsədlərinin dəqiq müəyyən olunması üçün etibarlı zəmin yaradır.
- Təlim strategiyalarının düzgün seçilməsində mühüm rol oynayır.
- Təlimdə inteqrativliyi təmin edir.
- Təlimin məzmununun davamlı inkişafını təmin edir.

Alt-standartların funksiyaları

- Təlim məqsədlərinin dəqiq müəyyən olunması üçün etibarlı zəmin yaradır.
- Təlim strategiyalarının düzgün seçilməsində mühüm rol oynayır.
- Təlimdə integrativliyi təmin edir.
- Təlimin məzmununun davamlı inkişafını təmin edir.